

съдържат цялостно трупополагане с пълно въоръжение, накити и сервизи, са определени от долното течение на р. Канина, Сатовча, през района на Чепеларе до Асеновград и Брестовица (Домарадски 1990, 37). Въпреки многобройните предмети, които се откриват в тези цистови гробове, те не попадат сред богатите гробове, откривани в Тракия (Домарадски 1988, 78-86).

Съществуват и различия между цистовите гробове с цялостно трупополагане и тези в некропола край с. Стойките. Докато при първите са открити предмети характерни за тракийската култура, то при некропола край с. Стойките част от предметите не са типични за известните досега тракийски накити (Домарадски 1988, 78).

Металните образци от некропола край с. Стойките намират точни паралели единствено сред латенските некрополи от Западна Европа, като по този начин доказват съществуването на смесена етническа група в централните части на Родопите през елинистическата епоха (Кисьов 2009, 72).

Описвайки подробно примерите на цистови гробове и същевременно гледайки карта № 1, съвсем ясно се откроява следната особеност – в рамките на Южна България (нейната източна половина) тези съоръжения отсъстват в късната желязна епоха за разлика от ранножелязната епоха, където се срещат самостоятелно или в рамките на долмени. Тези съоръжения, в които се срещат цистови гробове в Сакар и Странджа през ранножелязната епоха, се свързват с едно население, което се занимава с добив на руда и нейната обработка, което предполага едно майсторство и в обработката на камъка, а и тези съоръжения се правят в близост до естествени източници на скала. През късната желязна епоха в тези земи замира рударството. Твърде вероятно е в източната половина на Южна България традициите в строежа на цистови гробове постепенно да утихват в резултат на обезлюдяване и така да загубят своята употреба за сметка на другите по-сложни конструкции, каквито са зиданите гробове и саркофаговидните гробници. В случайност или не в източната половина на Южна България възникват първите държавно образователни процеси в Тракия, свързани с консолидацията на тракийските племена, като на сцената се появява Одриската държава, която е в много по-близки контакти със своите южни съседи, от където взаимства не само голяма част от управленските си идеи, но и част от религиозната си доктрина и новите тенденции при строителството на гробни съоръжения.

Интересен факт при по-горе изброените примери, е, че ако се наложат географски отделните цистови гробове върху съвременната карта на